

Bestuursverslag 2021

Inhoud

Vooraf	5
1. Missie	6
2. Innovatie en ontwikkeling	12
3. Advies en bemiddeling	20
4. Communicatie en Samenwerking	26
5. Prestaties	34
6. Prestatieverslag	34
7. Organisatie	38
8. Drie codes	38
9. Financiën	38

2021

921

auteurs op pad

5.290

schrijversbezoeken

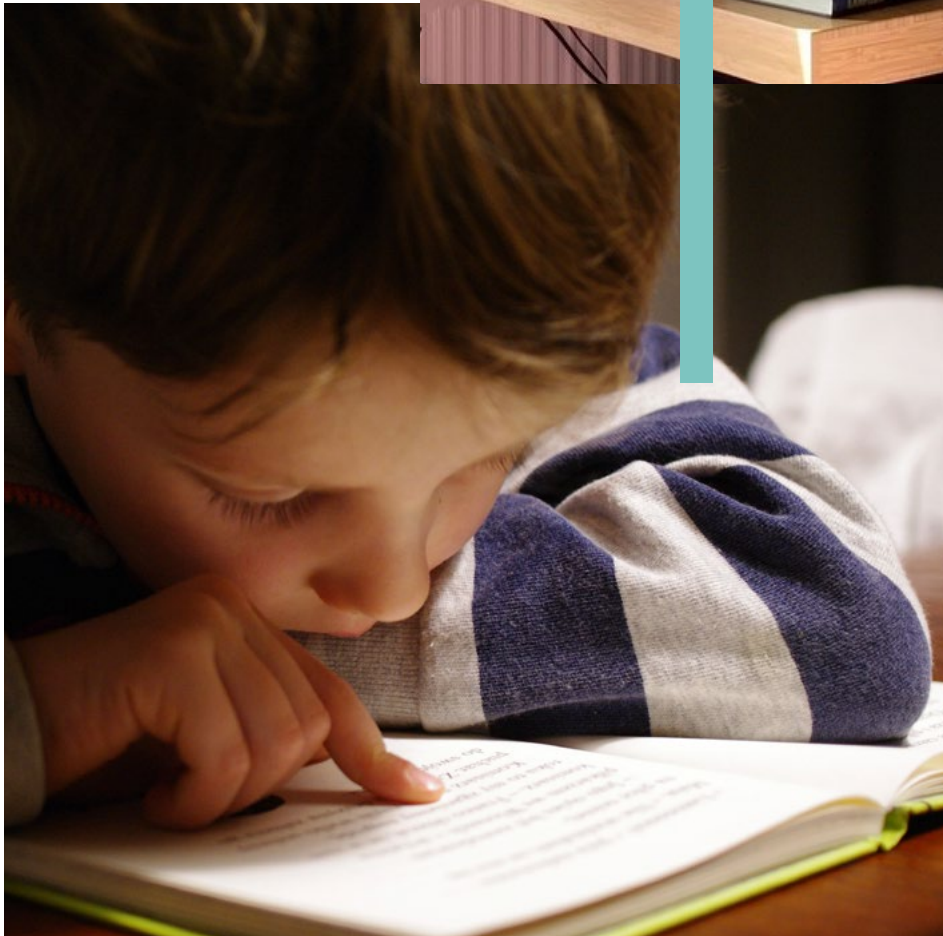
Vooraf

Wederom hebben we een jaar achter de rug dat grotendeels werd beheerst door de coronamaatregelen. Het onderwijs had te maken met klaslockdowns, schoolsluitingen en periodes waarin geen externen werden toegelaten in de school. De culturele sector was grotendeels gesloten, waaronder boekhandels, bibliotheken en theaters, of was beperkt door de avondklok, anderhalvemeterregel en maximale groepsgroottes, waardoor bijvoorbeeld festivals of grote zaalvoorstellingen niet fysiek konden plaatsvinden. Zelfs de Boekenweek werd uitgesteld van maart tot vlak voor de zomer. Aan de andere kant boekten organisatoren massaal zodra dat kon. Er is wederom ongelooflijk hard gewerkt door het team van de Schrijverscentrale om desondanks zoveel mogelijk schrijversoptredens door te laten gaan. Dat is gelukt. Met bijna een miljoen aan extra geld, verdeeld over drie Steunmaatregelen voor Schrijvers, kon de Schrijverscentrale, samen met het Letterenfonds en de Koninklijke Boekverkopersbond, organisatoren en schrijvers over de streep trekken. Het enorme aantal van 5290 schrijversbezoeken dat in 2021 plaats heeft gevonden, vormt een record in 10 jaar tijd!

Investeren en verder ontwikkelen van digitale varianten, leidden onder meer tot Schrijver op je Scherm Wereldwijd, een project in samenwerking met de Taalunie, gericht op het bereiken van onderwijs in het buitenland met Nederlands als tweede taal. Een ander voorbeeld zijn de vele voorleesvideo's die de Schrijverscentrale heeft geproduceerd en de voorlichtingswebinars voor organisatoren. Van alle schrijversbezoeken in 2021 had 20% een digitaal component. Hoewel het online contact maken op de werkvloer, in samenwerking met derden en bij schrijversoptredens een rol van betekenis zal blijven spelen, zien wij ook een zekere online-moeheid ontstaan. Het live en fysiek aanwezig zijn bij schrijversbezoeken wordt als een grote meerwaarde ervaren.

Hard gewerkt is er ook om het programma Schrijvers over Thema's en de Buitendienst stevig te positioneren in afstemming met de stakeholders. Zowel schrijvers als organisaties zijn enthousiast. Het doel is schrijvers een prominente plek te geven in het maatschappelijk debat. In voorjaar 2022 wordt het programma als pilot gelanceerd. Daarnaast heeft de Schrijverscentrale actief meegewerkt aan grote leesbevorderingsprojecten waarvoor onze inzet werd gevraagd, zoals het Flevo Covid-Leesoffensief voor VMBO-praktijk en -kader, een doelgroep die doorgaans niet gemakkelijk wordt bereikt. De grote inspanningen die zijn geleverd om onze externe communicatie uit te bouwen wierp vruchten af: het aantal websitebezoekers is verdubbeld en ook op social media is veel groei gerealiseerd.

1

Missie

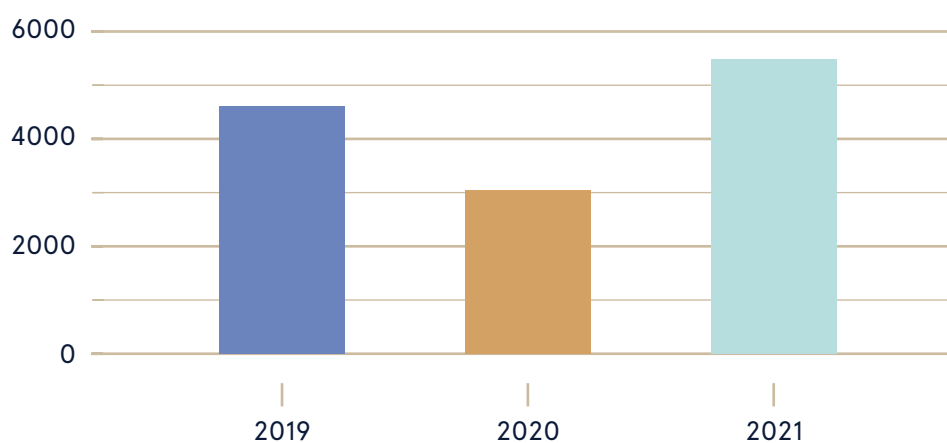
Het bevorderen van de literaire leescultuur in Nederland: dat is de missie van de Schrijverscentrale. Ons streven is zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren voor het lezen van literatuur. Schrijversbezoeken zijn daarvoor ons middel. Auteurs vertellen live voor publiek over hun boeken en wat hen beweegt bij het schrijven van hun literatuur, bijvoorbeeld in de vorm van een lezing, interview, presentatie, debat of voordracht. Zo slaat de literaire vonk over naar het publiek: de schrijver maakt het publiek nieuwsgierig naar nieuwe boeken. Door met de schrijver te discussiëren over al gelezen boeken, begrijpt het publiek die ook beter. Schrijversontmoetingen helpen (potentiële) lezers dus om hun leesmotivatie te verhogen, hun literaire smaak te verbreden en hun literaire begrip te verdiepen. Dat is niet alleen onze overtuiging; het blijkt ook uit onderzoek (*Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen*, Stichting Lezen, 2018)

De Schrijverscentrale is het expertise- en bemiddelingscentrum voor literaire schrijversontmoetingen. We inspireren en delen onze expertise over schrijversactiviteiten, adviseren organisatoren die een lezing willen regelen bij de auteurskeuze en voorbereiding, bemiddelen tussen organisator en auteur, verzorgen de contractuele en financiële afhandeling en bieden soms financiële ondersteuning. Bij schoolbezoeken bieden we bovendien educatieve ondersteuning. We bieden trainingen aan al onze auteurs aan, zodat ze hun spreek- en presentatievaardigheden kunnen ontwikkelen (Spreekkunstacademie).

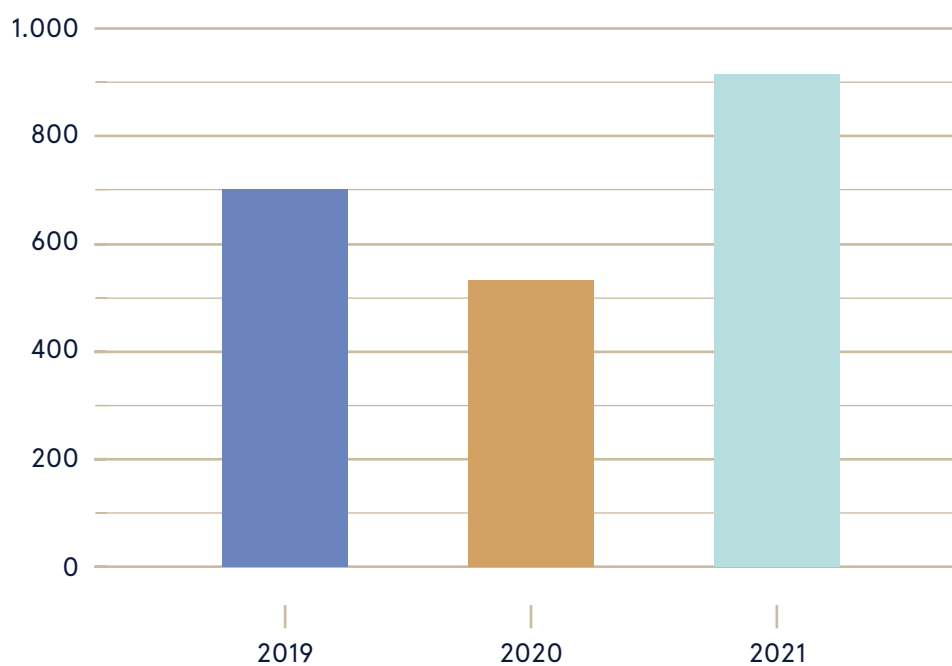
Ons doel is zoveel mogelijk (potentiële) lezers te bereiken, in het hele land, van jong tot oud, van minder enthousiaste tot gretige lezers. We vinden het belangrijk de hele rijkdom van de Nederlandse literatuur te stimuleren en beseffen dat literaire behoeftes en smaken van lezers verschillen. Een breed auteursbestand is voor ons dan ook heel belangrijk. Alle Nederlands(talig)e schrijvers van alle literaire genres kunnen zich bij ons inschrijven: fictie en non-fictie, poëzie, voor jeugd en voor volwassenen. Onder "auteurs" verstaan we ook spoken word-artiesten en illustratoren van kinderboeken. De hele non-profitsector kan gebruik maken van onze diensten: onderwijs, bibliotheken, boekhandels, literaire, culturele en maatschappelijke organisaties en overheid. Overall kun je 'onze' schrijvers ontmoeten.

Cijfers

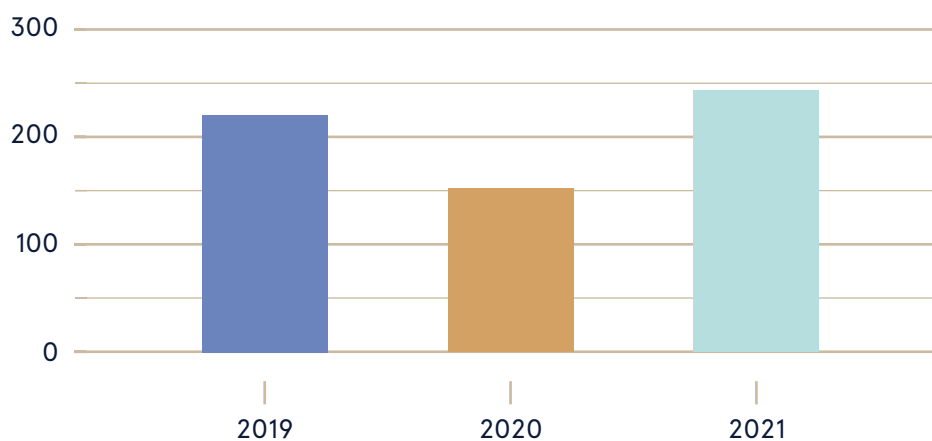
Schrijversbezoeken

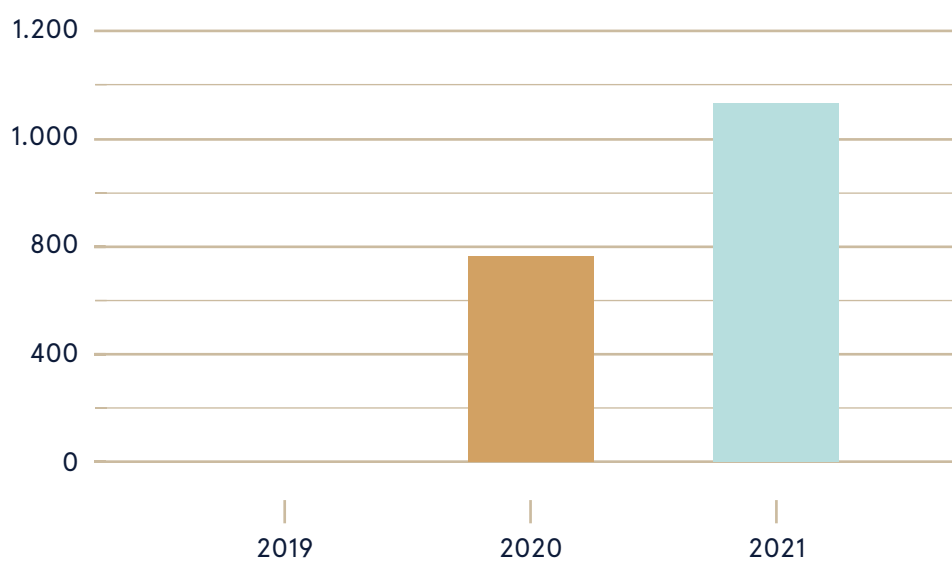
Auteurs op pad

Nieuwe Auteurs

Online schrijversbezoeken of met een digitaal component

2

Innovatie en ontwikkeling

Schrijversactiviteiten voor publiek – dat is wat De Schrijverscentrale tot stand brengt. De magie van ontmoetingen tussen auteur en publiek zorgt voor leesmotivatie en voor dieper literair begrip, zo blijkt uit onderzoek (*Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen*, 2018).

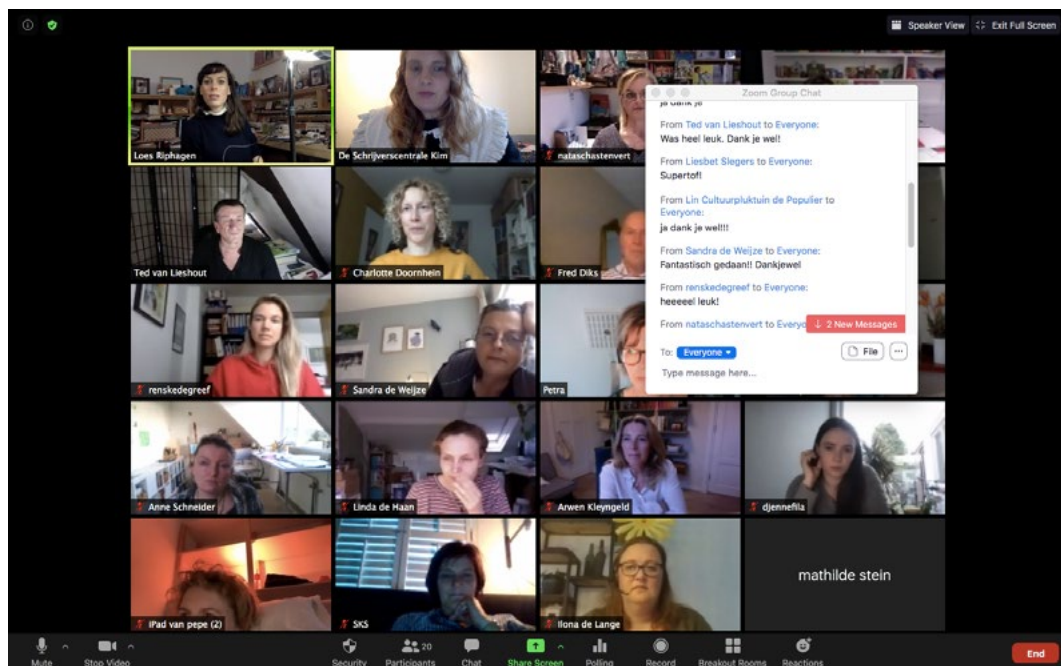
Op 1 juni is het Corona Addendum ingediend met aanpassingen op het Beleidsplan 2021-2024 en een reactie op de “mitsen” in het advies van de Raad voor Cultuur. In het addendum gingen we in op de twee “mitsen” uit het advies van de Raad voor Cultuur. We hebben onze visie op de kwaliteit en de impact van het schrijversbezoek toegelicht, en de invloed daarvan op de literaire cultuur en het literaire lezen. Ook formuleerden we samen met De Schoolschrijver een visie op de samenwerking en bakenden we de activiteiten af zodat overlap wordt voorkomen. De Raad heeft aangegeven dat we aan de voorwaarden hebben voldaan.

Hoewel het gevraagde Corona Addendum qua timing lastig viel in toch al een overvol en hectisch jaar, dwong het ons stil te staan bij de enorme impact van corona op de markt (organisatoren), de schrijvers, op onze organisatie en om vervolgens onze koers en prioriteiten te bepalen. Gekezen is om de kern van ons werk, adviseren en bemiddelen bij schrijversbezoeken centraal te zetten. Daarbij hoorde het vormgeven en uitvoeren van drie Steunmaatregelen voor Schrijvers en het veelvuldig verplaatsen van lezingen en het omzetten van fysieke naar online afspraken. Investerings zijn gedaan in het bieden van professionele service op maat (advies, workshops voor schrijvers over onlinevaardigheden, webinars en presentaties voor organisaties omtrent online schrijversactiviteiten), door het ontwikkelen van Schrijver op je Scherm en meer focus in communicatie op coronaproof schrijversbezoeken. Twee beleidsprojecten worden aangepast uitgevoerd: Professionalisering en talentontwikkeling auteurs (Spreekkunstacademie) en het opzetten van de Buitendienst voor thematische bemiddelingen binnen het beleidskader schrijvers een prominente rol te geven in het maatschappelijke discours. Twee projecten worden doorgeschoven naar de volgende beleidsperiode: Feedback en monitoring en Themagericht aanbod en vakoverstijgende schrijversbezoek. De begroting is gelijk gebleven.

Spreekkunstacademie: Professionalisering en talentontwikkeling

Met ons professionaliseringstraject de Spreekkunstacademie trainen we auteurs in spreek- en didactische vaardigheden. We organiseerden vijf webinars waaraan ruim 100 auteurs deelnamen. Het thema was hoe je boeiende en interactieve online lezingen of workshops geeft of persoonlijke schrijversvideo's maakt. Hoe maak je er een inspirerende lezing van, met genoeg afwisseling en interactie om je publiek enthousiast te krijgen? Gezien het belang van online activiteiten in 2021 boden we deze workshops gratis aan.

De workshops waren voor beginners en gevorderden en werden gegeven door collega-auteurs met veel ervaring in online schrijversactiviteiten. Deze online workshops werden hogelijk gewaardeerd. Er werden veel vragen gesteld en schrijvers gaven aan geïnspireerd te zijn. Auteur Lidewijde de Paris was bereid haar workshop te filmen waarin ze de fijne kneepjes van online optredens uit de doeken deed. Deze film werd beschikbaar gesteld voor al onze auteurs. Op verzoek gaven wij de auteurs bovendien extra, individuele begeleiding, bijvoorbeeld tijdens speeddates, en hostten we de techniek bij lezingen met groot bereik.

Versterken van educatieve bedding van schrijversbezoek in onderwijs

Online Menukaart Basisonderwijs

Nadat in 2020 een in de website geïntegreerde Menukaart is opgenomen met een keur aan schrijversactiviteiten in de klas, is in 2021 met klankbordgroepen van auteurs en docenten afgestemd hoe we de vind- en werkbaarheid kunnen laten aansluiten bij de praktijk. Dit heeft onder andere geleid tot uitbreiding van de auteursprofielen, waarin auteurs de door hen aangeboden activiteiten uit de Menukaart kunnen aangeven.

Tips & Tools voor scholen

Het enthousiasme voor de reeds ontwikkelde Toolkit, Menukaart en online lesprogramma's voor het basisonderwijs is groot. Het biedt docenten educatieve achtergrondkennis en houvast om goed voorbereid aan de slag te gaan. We blijven onze Tips & Tools uitbreiden en nemen daarbij de opgedane ervaringen en feedback mee. Docenten en leesconsulenten wezen we op educatieve tips, zoals een artikel over het *Werkvormenboek leesbevordering*.

Flevo Covid-Leesoffensief: experimenteel aanbod voor VMBO

We experimenteerden met aanbod voor een doelgroep die we niet vaak bereiken: eerste klassen praktijkonderwijs en VMBO-basis en -kader. In dit Flevo Covid-Leesoffensief werkten we nauw samen met het Bibliotheeknetwerk Flevoland, de Nieuwe Bibliotheek in Almere, de Flevomeer-bibliotheek in Dronten en Lelystad en vier middelbare scholen (De Steiger in Lelystad, het Aeres en het Echnaton in Almere en het Perron in Dronten). Het Flevo Covid-Leesoffensief vond plaats dankzij subsidie van de Provincie Flevoland, waardoor het voor de scholen een gratis project was. Alle leerlingen ontmoetten drie verschillende schrijvers, zodat ze kennis konden maken met meer literaire genres en zo hun literaire smaak konden ontdekken. De bezoeken waren interactief en praktisch van aard en werden gegeven door vier jeugdauteurs en twee spoken word-artiesten. Docenten hielpen wij met de voorbereiding door vooraf voor elke school een online informatiebijeenkomst te geven. Voor de leerlingen maakten we een speciale playlist met auteurs-introductiefilmpjes, zodat ze tevoren al kennismaakten met de "verhalenvertellers". Van de bibliotheek ontvingen de scholen een boekenpakket dat ze na afloop mochten houden. Uit de uitgebreide evaluatie bleek het project een groot succes onder leerlingen, docenten en auteurs. De gedachte dat er voor elke leerling wel een aansprekende auteur bij zou zitten, is bewaarheid gebleken. Ook de combinatie van fysieke bezoeken en de online activiteiten, met name de auteurs-filmpjes, smaakte naar meer. Het Flevo Covid-Leesoffensief kreeg positieve media-aandacht in het vakblad Bibliotheekblad en bij de Omroep Flevoland.

“Leesbevordering, ga het gewoon doen. Ga spelen!”

Themagericht aanbod in vakoverstijgende onderwijs

Thematische schrijversbezoeken voor andere lessen dan lezen of Nederlands zien we als een uitgelezen kans om het literaire lezen binnen scholen te stimuleren. Hoewel we dit beleidsproject wegens corona hebben doorgeschoven naar de volgende BIS-periode, grepen we de kansen die voorbijkwamen. Voor eersteklasseers ontwikkelden we een filmreeks van historische schrijvers (zie Advies en bemiddeling). Voor het nieuwe vak Burgerschapsvorming werkten we samen met Stichting School en Veiligheid. We schreven een artikel over Burgerschapsvorming, lezen en schrijversbezoeken in hun magazine. Daarnaast startten we met een serie auteursstips rondom thema's van Burgerschapsvorming. In deze tipserie geven we aandacht aan diversiteitsthema's.

Schrijver op je Scherm Wereldwijd

Ons aanbod aan online schrijversactiviteiten (zie Advies en bemiddeling) maakt schrijversbezoeken ook toegankelijk voor buitenlandse scholen waar Nederlands wordt gedoceerd. Daarom lanceerden we in het najaar Schrijver Op Je Scherm Wereldwijd. Scholen en universiteiten buiten Nederland en Vlaanderen met het vak Nederlands als Vreemde Taal kunnen hun programma verrijken met een online bezoek van een Nederlandse of Vlaamse schrijver of illustrator. Eind juni promootte SC dit aanbod tijdens een digitale onderwijsmarkt van Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB), gericht op internationale scholen voor Nederlandse (expat)kinderen. Met de Taalunie, Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds gaat onze samenwerking nog een stap verder. Elke afdeling Nederlands als Vreemde Taal in het basis-, voortgezet of hoger onderwijs buiten het Nederlandse taalgebied kan een aanvraag voor een online schrijversactiviteit indienen bij De Schrijverscentrale en krijgt financiële steun van de Taalunie. De organisator kan bovendien via het Nederlands Letterenfonds of via Literatuur Vlaanderen financiering voor IT- of vertaalkosten aanvragen.

Programma Schrijvers over Thema's / Buitendienst

In april is het programma om schrijvers een prominente rol te gaan geven in het publieke debat voor de doelgroep overheid en maatschappelijke organisatie hervat. Daarvoor is een ervaren projectleider met het opzetten van startups gevraagd. Op basis van data uit onze contractadministratie, diverse bijeenkomsten met auteurs, gesprekken met organisaties en het team bemiddelaars van SC is toegewerkt naar een stabiel plan, dat een programma voor thematische schrijversoptredens, een buitendienst (aanbod gestuurd) én een nieuw marktsegment (overheden en maatschappelijke organisaties) omvat. Er is groot enthousiasme bij zowel auteurs als organisaties voor het programma, dat de naam 'Schrijvers over Thema's' heeft gekregen. Het centrale thema voor 2022, waarmee SC actief naar buiten zal treden, is Ongelijkheid. Er zijn 9 schrijvers gekozen die dit programma als pilot gaan dragen. Voor Schrijvers over Thema's is een programmacoördinator aangetrokken per 1-2-2022, die het programma verder uitrolt. De lancering van het programma staat gepland in voorjaar 2022.

Eigen beheer-auteurs in het schrijversbestand

SC experimenteert met aanmeldprocedures voor literaire makers uit andere kanalen dan de traditionele uitgeverij en de spoken word-scene (zie Advies en bemiddeling). In de periode april 2020 – oktober 2021 liep de pilot voor Eigen Beheer-auteurs. Eind 2021 is de aanmeldprocedure voor Eigen Beheer omgezet in regulier beleid. De gekozen selectiemethode voldoet aan de vooraf opgestelde criteria: het zorgt voor een schifting op professionaliteit en kwaliteit en de werklust bleek hanteerbaar. Onder eigen beheer-auteurs ("selfpubbers") verstaan we schrijvers die publiceren in eigen beheer, bij een zelf opgerichte uitgeverij of een facilitaire uitgeverij. Er meldden zich gedurende de pilot 25 auteurs aan, waarvan 14 aan de criteria voldeden en in ons bestand zijn opgenomen. De belangstelling van organisatoren naar optredens van deze groep auteurs blijkt vooralsnog gering.

3

Advies en bemiddeling

Schrijversactiviteiten voor publiek

Dat is wat de Schrijverscentrale tot stand brengt. De magie van ontmoetingen tussen auteur en publiek zorgt voor leesmotivatie en voor dieper literair begrip (*Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen*, 2018). SC adviseerde en bemiddelde bij 5290 (online) schrijversbezoeken en -tournees voor alle landelijke literaire campagnes, voor zowel scholen, bibliotheken, boekhandels en literaire of maatschappelijke organisaties. Als vanouds bemiddelden we ook veel 'individuele' schrijversbezoeken, niet gebonden aan een campagne, voor organisaties uit de non-profit- en boekensector, voor alle leeftijden en doelgroepen. We gaven maatwerkadvies, dus zochten telkens naar de beste match tussen de wensen van de organisator en auteur. Daarvoor zetten we al onze expertise in over de auteurs, hun werk en de organisatie van schrijversbezoeken.

Veel nieuwe auteurs opgenomen in het schrijversbestand

In 2021 zijn 243 auteurs opgenomen in het auteursbestand (2020: 150 auteurs). Daarvan hebben 43 schrijvers voornamelijk jeugd als doelgroep, 200 voornamelijk volwassenen. Dit is inbegrepen de eigen beheer-auteurs (zie Innovatie en ontwikkeling) en spoken word-artiesten via de in 2021 nieuw – voor 2 jaar – aangestelde scouts Derek Otte en Roziena Salihu. Nieuwe auteurs gaven we extra aandacht. Ze konden indien gewenst een (online) speeddate houden met een bemiddelaar en mochten deelnemen aan de Spreekkunstacademie (zie Innovatie en ontwikkeling). SC bracht nieuwe en minder bekende talentvolle auteurs en spoken word-artiesten actief onder de aandacht van organisatoren door geregelde social media posts van onze "nieuwe aanwinsten" en door bewust een mix te maken van ervaren en minder ervaren talenten binnen tiplijsten op onze nieuwsmedia en selecties voor campagnes. Voor de Steunmaatregel voor *Schrijvers, Kies je eigen podium*, benaderden we – naast de algemene Nieuwsbrief Auteurs – actief de auteurs die de afgelopen drie jaar nieuw waren ingeschreven bij de Schrijverscentrale.

Corona: impact en inspanning

Het hoge aantal afgesloten contracten doet misschien anders vermoeden, maar ook in 2021 had corona een grote impact op de organisatie van de Schrijverscentrale en de schrijversbezoeken. Aan de ene kant zagen we dat veel activiteiten door coronamaatregelen of -omstandigheden moesten worden geannuleerd, uitgesteld of omgezet naar een online activiteit via ons platform Schrijver op je Scherm (zie Prestaties). Het onderwijs had te maken met klaslockdowns, schoolsluitingen en periodes waarin geen externen werden toegelaten in de school. De volwassenen-sector werd nog harder getroffen: de culturele sector was grotendeels gesloten, waaronder boekhandels, bibliotheken en theaters, en/of was beperkt door de avondklok, anderhalvemeterregel, maximale groepsgroottes, coronacheck en avond-lockdown, waardoor bijvoorbeeld festivals of grote zaaloptredens niet fysiek konden plaatsvinden. Zo werd zelfs de hele Boekenweek uitgesteld van maart tot vlak voor de zomer. Aan de andere kant boekten organisatoren massaal zodra dat kon, waardoor we boven verwachting draaiden rondom de herfst.

Het SC-team heeft hard gewerkt om door corona(maatregelen) getroffen activiteiten om te zetten naar een hybride of online vorm of later in het jaar in te halen. Dit deden we door maatwerkadvies, steeds weer aangepaste coronaprotocolen bij een schrijversbezoek op de site en een flyer Coronaproof Schrijversbezoeken. Bijzonder belangrijk voor het beleid ten aanzien van corona dat in 2021 is gevolgd, en ook voor 2022 leidraad zal zijn (zie Financiën) waren verder ons platform Schrijver op je Scherm en de drie Steunmaatregelen i.s.m. het Nederlands Letterenfonds.

Digitalisering en de toekomst

Schrijver op je Scherm (Wereldwijd)

Online en hybride activiteiten hielpen ons de coronacrisis door. We investeerden daarom in uitbreiding van toepassingen van Schrijver op je Scherm (SOJS), ons platform voor online schrijversactiviteiten. Het aanbod bestond uit live online of hybride bezoeken en persoonlijke video's waarin de schrijver ingaat op van tevoren toegestuurde vragen en onderwerpen van het publiek. Om organisatoren en auteurs te helpen, plaatsten we op onze site tips voor een succesvol online schrijversbezoek, met handleidingen van diverse online vergadertools, ontwikkeld door studenten van de Universiteit Utrecht. Auteurs gaven we trainingen om een afwisselend, interactief online bezoek af te leggen (zie Innovatie en ontwikkeling). Om online activiteiten te promoten, pasten we onze automatisering en website zo aan dat auteurs konden aangeven of ze beschikbaar zijn voor live online bezoeken of persoonlijke schrijversvideo's. We schreven diverse artikelen over inspirerende digitale bezoeken. Voor online schrijversbezoeken voor lezerspubliek in het buitenland lanceerden we samen met de Taalunie het project Schrijver op je Scherm Wereldwijd (zie Innovatie en ontwikkeling).

Webinar voor bibliotheekprogrammeurs

In februari organiseerden we een webinar voor bibliotheekprogrammeurs, met ruim 200 bezoekers. Daarin deelden we kennis over creatieve online of hybride grootschalige én intieme schrijversactiviteiten in bibliotheken. Sprekers waren schrijvers Wim Daniëls (moderator), Judith Koelemeijer, medewerkers van de Schrijverscentrale en enthousiaste online-experts bij bibliotheken en festivals deelden hun praktijkvoorbeelden en goede adviezen. De technische ondersteuning werd verzorgd door de Koninklijke Bibliotheek.

Steunmaatregelen voor Schrijvers

Veel tijd en energie is gestoken in het vormgeven en uitvoeren van drie Steunmaatregelen voor Schrijvers van het Nederlands Letterenfonds, in totaal € 957.000. Het doel was het contact tussen schrijvers en lezers te behouden, zoveel mogelijk optredens van schrijvers te stimuleren, zoveel mogelijk verschillende schrijvers te bedienen én de boekhandel te steunen. De Steunmaatregelen waren een groot succes: ze zorgden voor een verdubbeling van het aantal contracten t.o.v. 2020 (zie Prestaties). Bij de eerste twee Steunmaatregelen subsidieerde het Letterenfonds het honorarium voor de schrijvers tot maximaal € 500 per optreden. Bij de derde ontvingen de schrijvers een honorarium van € 500 voor een zelf geregeld optreden. In totaal zijn 2270 schrijversoptredens (mede) gefinancierd vanuit de drie Steunmaatregelen.

Elke Steunmaatregel had zijn eigen karakter. De eerste Steunmaatregel voor Schrijvers was bestemd voor onderwijs, boekenvak en literaire organisaties. Alle auteurs uit het bestand konden worden uitgenodigd. Daarnaast kon de boekhandel bij de Boekverkopersbond een extra bijdrage van € 500 voor de organisatiekosten aanvragen. De actie werd breed verspreid in het netwerk van schrijvers en vond de grootste aftrek bij het basisonderwijs en de bibliotheken. De tweede Steunmaatregel richtte zich specifiek op boekhandels en auteurs voor volwassen lezers. Van de derde Steunmaatregel 'Kies je eigen podium' werd vooral gebruik gemaakt door auteurs die de afgelopen drie jaar nieuw waren ingeschreven en/of die in coronatijd een boek hadden gepubliceerd en weinig gelegenheid hadden gehad hun nieuwe boek te promoten. Nieuw was dat we de rollen omdraaiden: het waren de auteurs die een organisatie naar keuze benaderden. Wij nodigden de auteurs uit om nieuw publiek en nieuwe organisaties op te zoeken.

Reactie naar aanleiding van auteursbezoeken die konden plaatsenvinden dankzij de steunmaatregelen voor schrijvers

Hartelijk dank voor de door uw organisatie verstrekte subsidie. Dankzij uw steun en onze inspanningen heeft schrijfster Janne IJmker een geweldige en indrukwekkende voorstelling in onze Barak Linde kunnen geven. De belangstelling was zo groot dat we inmiddels een voor ons doen een indrukwekkende wachtlijst hebben. Indien mogelijk houden we ons van harte aanbevolen voor een herhaalde subsidie. Moge het duidelijk zijn dat deze Verhaalvoorstelling zonder uw steun niet mogelijk voor ons is.

–Barak Linde

Nog nooit een schrijver op school gehad en nu hadden we er de afgelopen weken ineens 3 op bezoek. Wat voelden wij ons vereerd. Maar bovenal hebben de kinderen er enorm van genoten. Hun nieuwsgierigheid werd geprikkeld en ze kwamen allerlei nieuwe dingen te weten. Ook heeft het zeker weten een boost gegeven aan hun interesse in boeken. Er is in een groep zelfs een loting gaande wie als eerste het boek van een bepaalde schrijver mag lezen.

– Cuneraschool

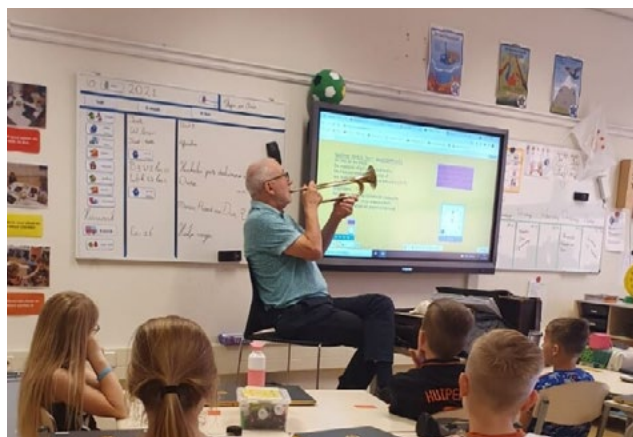
Jij hebt toen voor ons geregeld dat afgelopen vrijdag 25 juni Jozua Douglas, Bette Westera en Jacques Vriens bij ons op bezoek kwamen. Wat een feest was dat!

De leerkrachten en kinderen waren erg enthousiast over dit bezoek. Deze schrijvers vertelden inspirerend over hun boeken. De kinderen zijn echt weer geprikkeld om boeken te lezen. Dank je wel dat jij dit voor ons geregeld hebt!

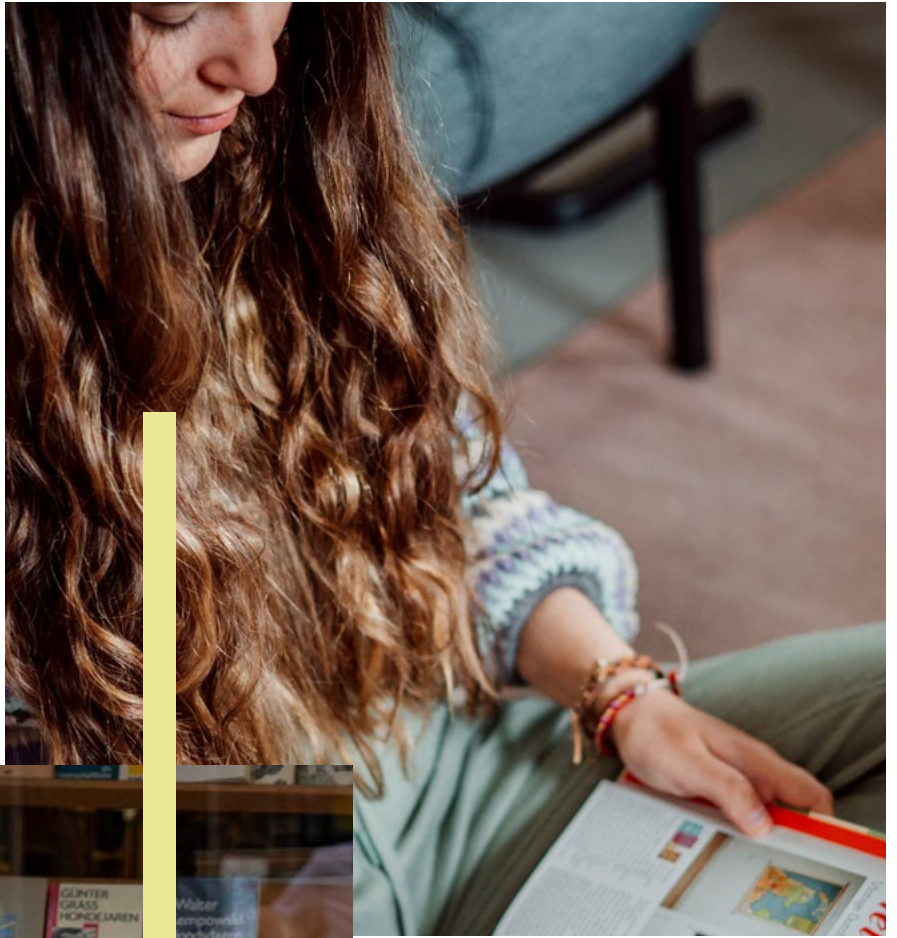
– Xpect Primair

Op de foto: een greep uit de schrijversbezoeken die zijn geboekt via de Steunmaatregelen.

Bovenste rij: interview met Mira Feticu bij boekhandel Colette en Arend van Dam op Basisschool Het Kompas. Onderste rij: Erik van Os trad op tijdens het Festival Vurig Verlangen naar OEROL van Stichting Tilburgs Hoop en Pauline Broekema signeerde bij het Betje Wolff Museum.

4

Communicatie en samenwerking

Communicatie

Onze communicatie in het – ook voor schrijvers – lastige coronajaar 2021 stond vooral in het teken van de drie Steunmaatregelen voor Schrijvers die de Schrijverscentrale in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds ontwierp. Met verhoogde regelmaat communiceerden we hierover actief via nieuwsbrieven aan schrijvers, scholen, bibliotheken en andere organisaties en via de steeds geüpdatete Q&A's en de website. De bekendmaking van elke Steunmaatregel en van het resultaat – verdubbeling van het aantal contracten t.o.v. 2020 – werd via persberichten en social media goed opgepakt, waaronder door De Standaard, INCT en Boekblad. Ook nieuwe projecten waaronder *Flevo Covid-leesoffensief* kregen positieve media-aandacht in vakbladen en in de regionale en landelijke media, zoals Bibliotheekblad en Omroep Flevoland.

Indrukwekkende groei online communicatie

We investeerden verder in onze online communicatie. De Nieuwe Gevers maakte een SEO-analyse van de website en social media. Via INTK voerden we een Google Ads-campagne: als non-profitorganisatie mogen we gratis adverteren via Google Ads (waarde 10.000 dollar per maand). Ter illustratie: van juli t/m december 2021 zijn de advertenties 87.600 keer vertoond, uiteindelijk is er meer dan 11.300 keer op geklikt. Met een doorklikpercentage van 13% zitten we ruim boven de 5% norm vanuit de Google Grants.

Bij de derde Steunmaatregel vroegen we organisatoren en auteurs om een social media-post als wederdienst, waardoor het op onze social media-kanalen maandenlang enthousiast gonsde over de Steun-schrijversactiviteiten. Onze inspanningen waren succesvol: alle communicatiecijfers lieten een flinke stijging zien. De stijging van het aantal volgers op onze social media kanalen, die we bijna dagelijks actief inzetten: Facebook 31%, Twitter 26%, LinkedIn maar liefst 43% en Instagram 37%. Bij onze site de Schrijverscentrale zagen we t.o.v. 2020 en 2019 zelfs bijna dubbele cijfers voor zowel het aantal bezoeken als unieke bezoekers (zie Prestatieverslag).

Brochure met De Schoolschrijver

In het Corona-addendum is vastgelegd dat De Schrijverscentrale en De Schoolschrijver gezamenlijk optrekken naar de scholen die ze nog niet bereiken. Daartoe is samenwerking gezocht met Stichting Lezen. Het eerste resultaat van de samenwerking verscheen in het najaar: de brochure 'De Auteur als leesbevorderaar', onder de paraplu van de Bibliotheek op School/Kunst van Lezen. Hierin presenteren beide organisaties hun aanbod en wordt het voor scholen inzichtelijk waar ze uit kunnen kiezen. De Bibliotheek Op School, met een bereik van 50% van de basisscholen, zorgt mede voor de verspreiding.

Online Rekentool

In 2021 lanceerden we de Online Rekentool voor de – vaak ingewikkelde – tarieven voor schoolbezoeken. Hiermee kunnen auteur en organisator snel hun tarief berekenen.

De Schrijverscentrale presenteert

Steeds vaker worden we uitgenodigd om een (online) presentatie te geven over onze activiteiten. Over Schrijver Op Je Scherm hielden we ons eigen webinar voor bibliotheekprogrammeurs (zie Schrijver Op Je Scherm) en presentaties tijdens het Seminar van de Taalunie over Vlaamse en Nederlandse Corona-oplossingen, tijdens de digitale onderwijsmarkt van Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB) en voor het The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA).

Bemiddelaars presenteerden over schrijvers op school tijdens een inspiratiebijeenkomst voor een koepel basisscholen, voor bibliotheekmedewerkers en docenten van de Stadkamer in Zwolle en voor meerdere docentenbijeenkomsten van het Flevo Covid-leesoffensief. Twee bemiddelaars zijn gefilmd over de activiteiten van De Schrijverscentrale voor de opleiding van de Groep Algemene Uitgevers voor nieuwe medewerkers bij literaire uitgeverijen.

Kinderboekenambassadeur

SC nam met Stichting Lezen, het Nederlands Letterenfonds en de CPNB zitting in het project Kinderboekenambassadeur, voor 2021 Manon Sikkel. Sikkel vulde haar ambassadeurschap voor het derde jaar in – met een jaar verlengd wegens Corona. SC bemiddelde haar lezingen, presentaties en schoolbezoeken. Onderwerp was o.a. de benoeming van de opvolger, die in april 2022 zal aantreden.

Samenwerking en partners

Organisatie	Project
Nederlands Letterenfonds	Drie Steunmaatregelen: subsidie en communicatie SOJS-subsidie Spoken Word-subsidie Poëzieweek/Boek een Dichter-subsidie Kinderboekenambassadeur Structureel overleg
CPNB	Vaste tourneepartner voor de campagne-auteurs <i>Voorleesdagen</i> : Loes Riphagen <i>Boekenweek</i> : Hanna Bervoets, Roxane van Iperen <i>Kinderboekenweek</i> : Bette Westera, Mark Janssen <i>NL leest</i> : Adriaan van Dis met 'De Wandelaar', Jeugd: Tjibbe Veldkamp 'Katvis'. Tevens samenwerking bij campagnes: Boekenweek van Jongeren- Literatour Het Voorwoord Nederland Leest-lesmateriaal Kinderboekenambassadeur Structureel overleg
Stichting Lezen	Read2Me -> WeRead2U Kinderboekenambassadeur Bibliotheek op School Structureel overleg
De Bibliotheek Op School / Kunst van Lezen	Stimuleringsregeling dBOS PO, VO en MBO Brochure De auteur als leesbevorderaar Structureel overleg
De Schoolschrijver	Brochure De Auteur als Leesbevorderaar Structureel overleg
Taalunie	Schrijver Op Je Scherm Wereldwijd Communicatie en subsidie Online presentatie over Schrijver op je Scherm
Passionate Bulkboek	Passionate Bulkboek Marathon Advies, bemiddeling + Gezamenlijke communicatie
Koninklijke Boekverkoopersbond	Steunmaatregel 1 + 2
Bibliotheeknetwerk Flevoland, Flevomeer bibliotheek, de Nieuwe Bibliotheek en vier VO-scholen	Flevo Covid-Leesoffensief
Leescoalitie	Project STUK Meedenken campagnes
Koninklijke Bibliotheek	Webinar Schrijver Op Je Scherm
Groep Algemene Uitgevers	Opleidingsfilm voor nieuwe medewerkers uitgeverijen
Literatuur Vlaanderen	Structureel overleg Ook elkaars webinars bijwonen: 20-1 van Literatuur Vlaanderen ; zij die van 6-2 van ons
Stichting School en Veiligheid	Themagericht aanbod in vakoverstijgende onderwijs/ Burgerschapsvorming - artikelen

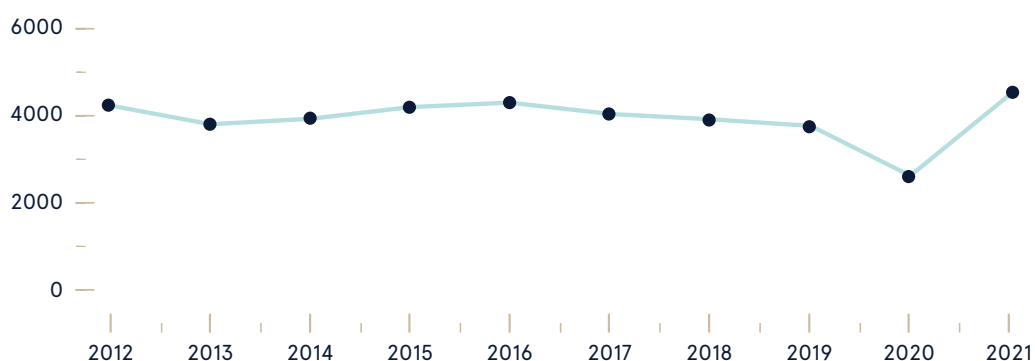

5

Prestaties

Productiviteit in contracten

SC telt haar activiteiten aan de hand van het aantal succesvol afgesloten contracten. Een contract behelst – met name in de jeugdsector – vaak meerdere literaire activiteiten per dag door dezelfde auteur. Een contract kan dus drie of vier (online) lezingen voor verschillende groepen/klassen betekenen. Vaak gaat dit om een bestaande groep of klas, maar bezoeken voor een groep (60-120 leerlingen) klassen bij elkaar komen ook regelmatig voor, vooral in de bovenbouw van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Contracten zijn de weerslag van het advies- en bemiddelingsproces: het legt praktische details vast (zoals locatie, aantal activiteiten), financiële afspraken (zoals honorarium, reiskosten) en inhoudelijke afspraken (zoals thema van de lezing, afgesproken voorbereiding in de klassen).

SC heeft in 2021 in totaal 5290 schrijversbezoeken en online schrijversactiviteiten door heel het land tot stand weten te brengen – met grote dank aan de drie Steunmaatregelen voor Schrijvers i.s.m. het Nederlands Letterenfonds. Niet alleen betekent dit een verdubbeling ten opzichte van 2020 (2020: 2922), het is ook het hoogste aantal contracten van de afgelopen tien jaar. Ook zijn we trots op het hoge aantal verschillende auteurs dat we hebben weten te bemiddelen: dat waren er maar liefst 921 (in 2020: 526, in 2019: 701).

De impact van corona

Aantal contracten

Ondanks onze inspanningen om het aantal contracten op peil te houden (zie Advies en bemiddeling) ontkwamen we niet aan annuleringen en opschortingen. We hebben zo goed mogelijk bijgehouden wat de impact van Corona op de contracten was, maar gezien de drukte door de Steunmaatregelen gaven we prioriteit aan het administreren van de contracten die wel door gingen. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat er meer contracten tijdelijk on hold stonden die later alsnog door gingen en dat organisatoren voor definitief geannuleerde contracten later een nieuwe aanvraag indienden.

Impact (aantoonbaar) van corona op contracten 31-12-2021		
Eerder wegens Corona opgeschorte afspraak uit 2020 of 2021 alsnog doorgegaan in 2021	250	Totaal uitbetaald honorarium: € 126.988
Opgeschorte afspraken tot nog onzekere datum	370	Totaal nog niet uitbetaald honorarium € 178.046
Opgeschort, voorschot uitbetaald, nieuwe datum afgesproken	9	Totaal uitbetaald voorschot: € 3.015
Opgeschort, voorschot uitbetaald, nieuwe datum nog te bepalen	4	Totaal uitbetaald voorschot: € 1.550
Geannuleerd, annuleringshonorarium uitbetaald	58	Totaal uitbetaald annuleringshonorarium: € 17.893
Definitief geannuleerd	166	Totaal misgelopen honorarium € 53.860

Steunmaatregelen voor Schrijvers groot succes

De noodgreep in de vorm van de drie tijdelijke Steunmaatregelen voor Schrijvers (zie Bemiddeling) in samenwerking met het Letterenfonds bleek letterlijk een gouden greep. Maar liefst 2270 schrijversactiviteiten werden (mede) gefinancierd vanuit de Steunmaatregelen, uitgevoerd door zo'n 800 verschillende beginnende én ervaren schrijvers voor jeugd en volwassenen.

Bij de eerste twee Steunmaatregelen werd bemiddeld voor 464 verschillende auteurs (178 jeugd, 286 volwassenen) en voor 695 organisaties. Bij de derde Steunmaatregel voor 395 auteurs (153 jeugd, 242 volwassenen) en 435 organisaties. Meer (verschillende) auteurs voor volwassenen gingen op pad, maar de auteurs voor jeugd hadden meer afspraken, waardoor het subsidiebedrag vrijwel gelijk verdeeld is over jeugdschrijvers en volwassenauteurs. Meer dan de helft van het aantal schrijversoptredens betrof onderwijsinstellingen, op de voet gevolgd door bibliotheken. Voor de derde Steunmaatregel, "Kies je eigen podium", kozen auteurs vooral nieuwe culturele instellingen, naast onderwijs en bibliotheken.

Digitaal alternatief – Schrijver op je Scherm

Schrijver op je Scherm, ons platform voor online schrijversactiviteiten, zorgde voor 20 % van de schrijversbezoeken in 2021. Daarvan was het merendeel een online live of hybride bezoek (1048), vaak voor meerdere groepen van bijvoorbeeld dezelfde school. Ook bemiddelden we voor 46 "persoonlijke schrijversvideo's", die gewoonlijk door meerdere klassen worden bekeken. Voor 10 organisatoren sloten we bovendien een contract af voor een serie schrijversfilmpjes, zoals de WeRead2U-serie voor middelbare scholen.

Publieksbereik

Als bemiddelaar konden we op basis van ervaring en de gegevens over publieksaantallen die organisaties ons doorgaven redelijke inschattingen doen over ons publieksbereik aan lezers. Met de intrede van het grootschalig plaatsvinden van online-bezoeken, voor doorgaans een veel groter publiek, wordt het voor de Schrijverscentrale niet langer mogelijk om realistische schattingen te doen over publieksbereik.

Spreiding over type organisator

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal aantal contracten	4876	4993	4717	4515	4432	2922	5290
Bibliotheken	1913	1841	1593	1492	1447	893	1517
voor jeugd	1143	1142	981	912	899	619	966
voor volwassenen	770	699	612	580	548	274	551
Boekwinkels	614	534	431	317	349	129	482
voor jeugd	157	139	176	110	120	59	140
voor volwassenen	457	395	255	207	229	70	342
Scholen	1131	1272	1362	1342	1224	1137	1638
voor jeugd	966	1047	1204	1197	1068	1050	1475
voor volwassenen	165	225	158	145	156	87	163
Overige organisaties voor jeugd en volwassenen	1209	1346	1331	1364	1412	763	1653

Alle categorieën organisatoren zijn gestegen. Ten opzichte van de afgelopen jaren is de stijging relatief het grootst bij de scholen, boekhandels (met name voor doelgroep volwassenen) en bibliotheken. Dit waren ook precies de organisaties die het grootste beroep deden op de Steunmaatregelen.

Spreiding over doelgroepen

In het Prestatieverslag is de verdeling over de verschillende doelgroepen, leeftijdsgroepen en schoolgroepen te raadplegen. Een overzicht met een verdeling over de leerjaren van schrijversbezoeken in het onderwijs wordt op verzoek verstrekt. Zowel de jeugdsector als de volwassenensector profiteerden van de stijging van het aantal contracten. Zo boekten we voor volwassenen 150 contracten meer dan in 2019. De verhouding jeugd-volwassenen is 60-40% (in 2020: 59 - 41 %). In de pre-coronajaren lag het zwaartepunt overigens ook bij de jeugd (2019: 55 - 45 %).

Geografische spreiding

Land	Provincie	Aantal
Nederland	Drenthe	129
	Flevoland*	137
	Friesland	133
	Gelderland	518
	Groningen	170
	Limburg	154
	Noord-Brabant	492
	Noord-Holland	1108
	Overijssel	382
	Utrecht*	565
	Zeeland	108
	Zuid-Holland*	1357
	Onbekend	7
	België	17
	Curaçao	2
	Duitsland	1
	Frankrijk	5
	India	1
	Italië	1
	Singapore	1
	Zweden	1
	Zwitserland	1

SC heeft een landelijk bereik. In bovenstaand schema is de provincie van de organisator weer-gegeven. Organisatoren regelen echter ook activiteiten buiten de eigen provincie, bijvoorbeeld symposia, evenementen en festivals. Bij online activiteiten is het publiek meestal ook uit andere provincies afkomstig.

*De relatieve daling van de provincie Utrecht t.o.v. 2020 wordt veroorzaakt door de Taalbaas-activiteiten 2020, de stijging van Flevoland door het Flevo Covid-Leesoffensief 2021 (35 contracten), de opvallende stijging in Zuid-Holland door de Passionate Bulkboek Marathon (271 contracten).

6

Prestatieverslag 2021

	2021	2020
Aantal contracten PO	2198	1016
Aantal contracten VMBO	525	322
Aantal contracten Havo/VWO	460	646
Aantal contracten MBO	43	18
Aantal contracten HBO/WO	147	95
Aantal contracten volwassenen	1917	825
totaal	5290	2922
Aantal bemiddelde auteurs voor volwassenen	613	312
Aantal bemiddelde auteurs voor kinderen/jeugd	308	214
totaal	921	526
Totaal aantal contracten	5290	2922
Totaal aantal bemiddelde auteurs	921	526

Aantal auteurs	Verschillende auteurs	Aantal contracten
Kinder- en jeugdboekenauteurs	308	3102
Auteurs voor volwassenen	613	2178
Series schrijvers-voorleesvideo's jeugd *	5	6
Abonnement voorleesvideo's volwassenen **	20	4

* Deze serie betrof de video's in de WeRead2U-serie. Bibliotheken konden die met meerdere VO-scholen delen.

** Dit abonnement bevat een pakket voorleesfilmpjes van schrijvers, dat de organisaties op locatie en online tijdelijk mochten vertonen.

Communicatie websitebereik

www.deschrijverscentrale.nl	2021	2020
Aantal bezoeken website	168.771	86.587
Aantal unieke bezoekers	114.936	65.615
www.schrijveropjescherm.nl	2021	2020
Aantal bezoeken website	6.470	5.945
Aantal unieke bezoekers	5.155	4.095

Organisatie

Team en directie

Het team van de Schrijverscentrale bestaat uit 13 medewerkers: directeur, administrateur, co-ordinator leesbevordering, communicatieadviseur en -medewerker, projectleider en 7 bemiddelaars, onderverdeeld in specialisten voor de jeugdsector en voor de volwassenensector. Een aantal bemiddelaars heeft daarnaast taken op het gebied van communicatie, ICT en beleidsprojecten. Een stagiaire ondersteunde de communicatie en het project buitendienst. De personele bezetting bedraagt in 2021 9,85 fte, waarvan 8,45 fte in vaste dienst, 0,72 fte tijdelijke medewerkers, 0,68 fte aan freelancers en 1 stagiaire.

Als gevolg van de coronamaatregelen werkte het team grotendeels vanuit huis. Door gebruik te maken van een online werkomgeving en telefooncentrale-app op de mobiele telefoons bleef de organisatie optimaal bereikbaar. Door een wekelijks (online) teamoverleg, een teamapp en veel tussentijds contact bleef het teamgevoel in stand. Vanwege drukte als gevolg van de drie achtereenvolgende steunmaatregelen in samenwerking met het Letterenfonds en om de vele afgelastingen en verplaatsingen door de coronamaatregelen op te vangen hebben diverse teamleden overuren gemaakt.

Er vonden in 2021 een aantal personele wisselingen plaats. Een tijdelijke bemiddelaar ondersteunde de afdeling Jeugd gedurende 8 maanden, eerst als plaatsvervanger wegens zwangerschapsverlof en later in het jaar als extra ondersteuning bij de uitvoering van de steunmaatregelen. In april is de projectleider gestart om de buitendienst voor het thematisch bemiddelen (Schrijvers over Thema's) op te zetten. Twee bemiddelaars Jeugd verruilden per oktober hun functie voor een nieuwe baan. Drie nieuwe bemiddelaars werden aangenomen om de afdeling Jeugd structureel te versterken. De werkzaamheden van de communicatiemedewerker die wegens ziekte (deels) uitviel in het najaar werden opgevangen door de communicatieadviseur en de stagiaire.

Huisvesting

Per 1 maart 2021 is het huurcontract voor het Letterenhuis voor 5 jaar verlengd.

Bestuur

In 2021 vergaderde het bestuur viermaal, waarvan tweemaal online. Belangrijke onderwerpen waren de jaarstukken, de opschortingen van de schrijversbezoeken (waaronder fair pay voor de auteurs), de opzet van het buitendienstproject, de steunmaatregelen en de impact daarvan op toekomstbestendig bemiddelen van schrijversbezoek. De output van de evaluatie van het gevoerde coronabeleid en de aanpassingen op het beleidsplan 2021-2024 zijn vastgelegd in het Corona-addendum 2021-2024. Tussentijds stemden directeur, voorzitter en/of penningmeester af over beleidszaken, personeel en financiën.

Anne Rube (bibliotheeksector) volgde per 1 juli Nelleke Noordervliet (auteur) op als voorzitter. Omwille van de continuïteit bleef Nelleke de rest van 2021 lid van het bestuur binnen het profiel 'auteur voor volwassenen'. Zo is binnen het bestuur een gelijkwaardige positie voor de auteurs

voor Jeugd en voor Volwassenen gecreëerd. Bestuurslid Miranda Rood (bibliotheeksector) trad per 21 juni af wegens de overstap naar werk bij de gemeente. Over 2021 is een bedrag van € 2.071 aan vacatiegelden, inclusief reiskosten, aan bestuursleden uitgekeerd.

Samenstelling bestuur 2021

Naam	Functie	Statutaire sector	Aantreden of herbenoeming	Aftreden
Nelleke Noordervliet	Voorzitter tot 1-7. Lid tot 31-12	Schrijver voor volwassenen	24-6-2019	31-12-2021
Michael Boogaardt	Penningmeester	Financiële expertise	10-12-2018	
Anne Rube	Voorzitter	Vrij	01-07-2021	
Miranda Rood	Lid	Vrij	21-3-2019	21-06-2021
Judith Uyterlinde	Lid	Vrij	21-9-2020	
Mylo Freeman	Lid	Schrijver voor jeugd	14-12-2020	

Hoofd- en nevenfuncties

Nelleke Noordervliet

Auteur (hoofdfunctie)

Nevenfuncties: Raad van Commissarissen Vereniging Hendrik de Keyser, bestuur Vrienden van Writers Unlimited, bestuur Onze Taal

Michael Boogaardt

geen

Anne Rube

Anne Rube advies & uitvoering (hoofdfunctie)

Nevenfunctie: voorzitter Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB)

Miranda Rood

Beleidsmedewerker gemeente Hoorn (hoofdfunctie)

Judith Uyterlinde

Uitgeefdirecteur World Editions (hoofdfunctie)

Nevenfuncties: bestuurslid Libris Literatuur Prijs, bestuurslid Stichting Kinderprojecten Guatemala, secretaris Stichting Struikelstenen Haarlem

Mylo Freeman

Auteur en illustrator (hoofdfunctie)

Nevenfuncties: voorzitter Stichting3, ambassadeur Biblionef

Anne Zeegers (directeur)

Nevenfuncties: Commissie Inspraak Gemeente Haarlem

Er is vastgesteld dat er geen sprake was van tegenstrijdige belangen en / of belangenverstrengeling.

WNT-verantwoording 2021

1a. Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking

Gegevens 2021 (bedragen x € 1)	Anne Zeegers
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	80863
Beloningen betaalbaar op termijn	11604
<i>Subtotaal</i>	<i>92467</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	186010
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	92467

Gegevens 2020	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87600
Beloningen betaalbaar op termijn	12185
<i>Subtotaal</i>	<i>99785</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	178667
Totale bezoldiging	99785

1d. Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
Nelleke Noordervliet	Voorzitter bestuur
Miranda Rood	Bestuurslid
Anne Rube	Voorzitter bestuur
Judith Uyterlinde	Bestuurslid
Mylo Freeman	Bestuurslid
Michael Boogaardt	Penningmeester

Geen van de hierboven vermelde topfunctionaris(sen) noch overige functionaris(sen) heeft in 2021 (of 2020) een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum ontvangen. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen aan (overige) functionarissen betaald.

8

Drie codes

De Schrijverscentrale onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie en ziet toe op naleving in de praktijk.

Governance Code Cultuur

Integer en rolbewust handelen

SC heeft een onbezoldigd bestuur, dat zorgvuldig omgaat met werknemers en middelen van de stichting. De leden van het bestuur komen uit voor de stichting relevante sectoren. Twee bestuursleden zijn werkzaam in het boekenvak of onderwijs; een bestuurslid heeft een financiële achtergrond. Door twee actieve schrijvers (een van volwassenliteratuur en een van jeugdliteratuur) in het bestuur op te nemen wordt geborgd dat onze belangrijkste samenwerkingspartners, de auteurs, een stem hebben in de koers van de stichting. (Neven)functies van (nieuwe) bestuursleden worden getoetst op mogelijke tegenstrijdige belangen dan wel (schijnbare) belangenverstrengeling.

Zorgvuldig besturen

De directeur heeft de dagelijkse leiding over het bureau, adviseert het bestuur over het te voeren beleid en is belast met de beleidsuitvoering. Het bestuur bepaalt de grote lijnen van het beleid, toetst de uitvoering door de directie en is verantwoordelijk voor het functioneren van de stichting, zoals vastgelegd in de statuten. Elk bestuurslid beheert een portefeuille die aansluit bij zijn/haar expertise, ervaring en belangstelling. Op deze wijze worden binnen een heldere structuur korte lijnen gecreëerd tussen bestuur en directie, opdat de kennis in het bestuur optimaal wordt benut voor de organisatie. Nieuwe bestuursleden worden aangetrokken aan de hand van een profielschets met inachtneming van de Code Culturele Diversiteit en Inclusie. De zittingstermijn is maximaal vier jaar; herbenoeming is eenmaal mogelijk. In 2021 is een nieuwe voorzitter gekozen. Bij het opstellen van het voorzittersprofiel is nagedacht over de toekomst van de organisatie.

Goed toezicht uitoefenen

Het bestuur stelt een externe accountant aan voor een onafhankelijke financiële controle. De accountant brengt jaarlijks in een bestuursvergadering verslag uit van de bevindingen. Verantwoord en transparant omgaan met mensen en middelen van de organisatie betekent dat wij aandacht hebben voor mogelijke risico's in de bedrijfsvoering (zie Financiën).

Opleiding en ontwikkeling

Het begrootte budget voor training en ontwikkeling is voor ongeveer de helft aangesproken vanwege de hoge werkdruk als gevolg van Steunmaatregelen/corona.

Code Fair Practice

Solidariteit

Er is geen cao van toepassing op onze organisatie. We volgen de cao van de rijksoverheid voor wat betreft de loonschalen en -ontwikkeling en 36-urige werkweek. Wij bieden stageplekken met vergoeding aan. De tarieven van de externen die wij inhuren, zijn marktconform.

Succesvol verdienmodel voor schrijvers

Fair practice is een belangrijke pijler onder de missie van SC. Een gezonde en vitale leescultuur impliceert een eerlijke beloning voor de schrijvers. Lezingen hebben een gunstig effect op boekverkoop en -uitleen en generen zelf ook inkomsten. SC garandeert auteurs een fair honorarium, door minimumtarieven te hanteren en in sommige gevallen een deel van het honorarium te subsidiëren, vanuit eigen budget en/of door derden.

Ook dit jaar had de coronacrisis grote impact op het lezingencircuit. SC heeft moeite gedaan om zoveel mogelijk schrijversbezoeken te laten plaatsvinden door maatwerkadvies en het bieden van alternatieve mogelijkheden (o.a. Schrijver op je Scherm). Bij afzeggingen stuurden we aan op een annuleringshonorarium (Fair practice). Daarnaast hielden we bij welke contracten on hold werden gezet of geannuleerd, zodat auteurs online hun inkomstenderving konden inzien ten behoeve van hun ToZo-uitkering. Mede dankzij de Steunmaatregelen via het Letterenfonds konden we in 2021 een bedrag van € 2.254.661 aan honoraria uitbetalen aan de schrijvers. Zo bieden we hen een succesvol verdienmodel binnen de doelstelling van de *Arbeidsmarktagenda voor de culture en creatieve sector*. Met de derde Steunmaatregel 'Kies je eigen Podium' stimuleerden we schrijvers in hun ondernemerschap door hen zelf het initiatief te geven organisaties te interesseren voor een gesubsidieerd schrijversbezoek. Hierdoor vergrootten ze actief hun netwerk.

Tussentijdse verhoging schooltarief

Per 1 maart verhoogden we het basistarief voor schoolbezoeken. Ook herintroduceerden we de additionele subsidie op het basishonorarium voor openbare lezingen. Auteurs kregen daardoor meer betaald per uur, terwijl de kosten voor scholen (zo goed als) gelijk bleven. De verhoging kon worden bekostigd uit eigen middelen omdat we sinds 2021 een hogere subsidiebudget ontvangen van OCW.

Talentontwikkeling

Met ons professionaliseringstraject de Spreekkunstacademie trainen we auteurs in spreek- en didactische vaardigheden. We organiseerden vijf webinars waaraan ruim 100 auteurs aan deelnamen (zie Innovatie, Spreekkunstacademie).

Code Diversiteit en Inclusie

SC onderschrijft het doel van de Code Diversiteit en Inclusie en voelt de maatschappelijke verantwoordelijkheid om verhalen uit en in de (cultureel) diverse samenleving te verspreiden door middel van auteursbezoeken in het hele land. We vinden dat de diversiteit van de samenleving weerspiegeld moet zijn in ons aanbod, doelgroep, personeel en bestuur.

Personeel en bestuur

Voor het aantrekken van nieuwe mensen is (culturele) diversiteit in de samenstelling van het team en het bestuur een belangrijk uitgangspunt geweest. SC is een organisatie voor lezers en schrijvers met diverse culturele achtergronden. Dit willen wij als team en bestuur ook representeren. Daarom hebben we voor het vervullen van onze twee vacatures in 2021 bij vergelijkbare geschikt-

heid voorrang gegeven aan mensen die onze organisatie diverser maken. Daarnaast is er gelet op een balans in gender, leeftijd, woonplaats (buiten Amsterdam). Bestuurslid Mylo Freeman heeft (culturele) diversiteit in haar portefeuille. Qua leeftijd is er in het team een redelijke balans (5 medewerkers < 35 jaar > 8 medewerkers), ook is er een goede mix tussen beginnende en ervaren krachten. De m/v-verhouding is 6:7.

Programma-aanbod

Ons auteursaanbod breidden we actief uit met auteurs uit niet-reguliere uitgeverijen en met spoken word-artiesten, zodat we een literair en (cultureel) diverser aanbod kunnen bieden. De laatste jaren staan identiteit en gender in de aandacht en spreken een groeiend aantal schrijvers zich daar publiekelijk over uit. Ruimte maken en uitdragen van diversiteit in al zijn veelvormigheid en daar in onze advisering naar organisaties specifiek aandacht voor hebben, is een belangrijke bijdrage die we kunnen leveren. Het thema "Diversiteit" leeft onder auteurs: ruim 270 auteurs geeft het aan als thema voor een schrijversactiviteit waar ze voor kunnen worden uitgenodigd.

Promotie

SC zorgt voor een representatieve afspiegeling van de maatschappij in onze advisering en communicatiemiddelen, bijvoorbeeld bij auteursselectie van tips in onze adviezen en media. Zo hebben we voor het eerste programma van Schrijvers Over Thema's, dat in 2022 gaat lopen, gekozen voor thema Ongelijkheid en een cultureel diverse auteurspoule met o.a. gender- en sociale ongelijkheid als specialiteit. Voor jeugd zijn we gestart met een serie tipartikelen rondom diversiteitsthema's passend bij het vak Burgerschapsvorming en publiceerden we over online schrijversactiviteiten voor kinderen met een visuele of andere leesbeperking.

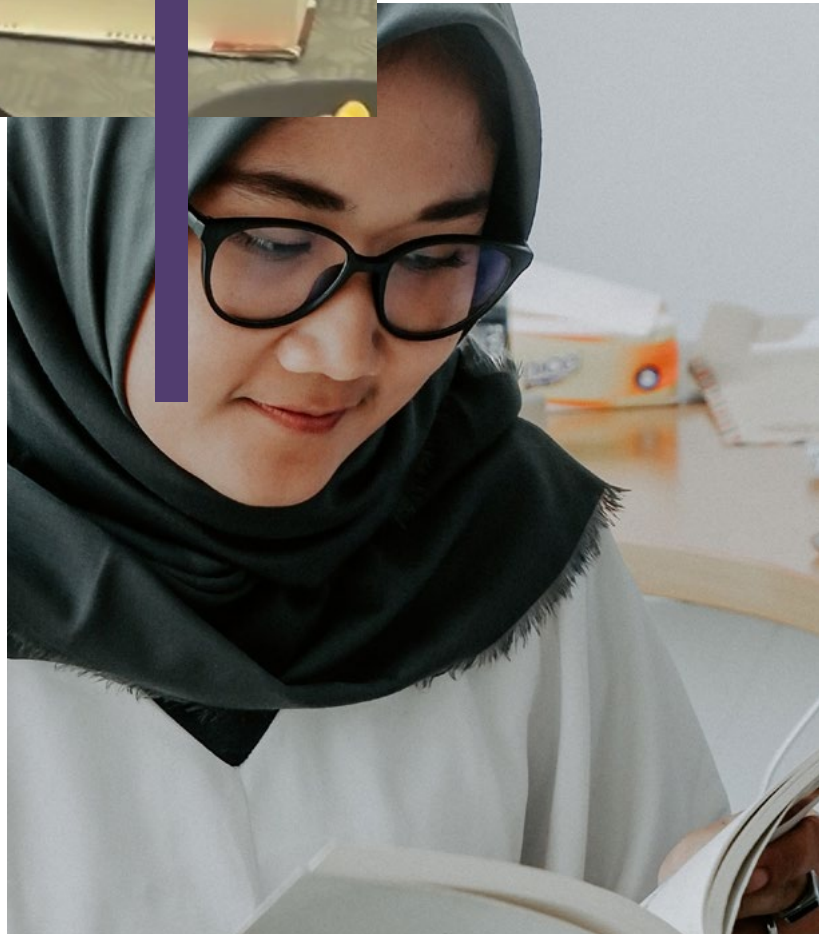
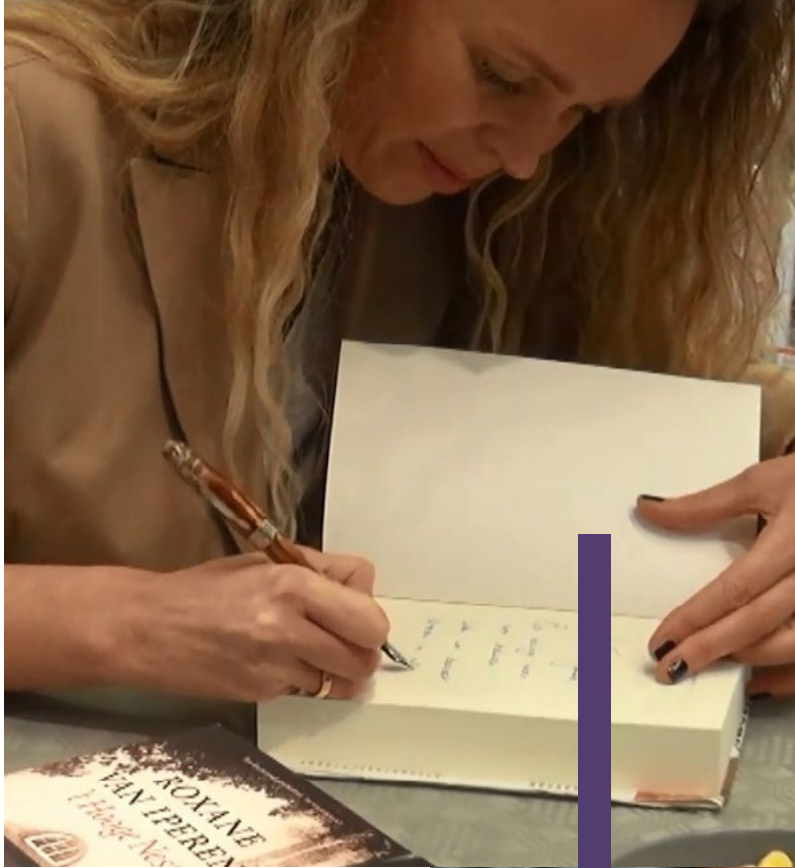
Publiek

Dankzij de Steunmaatregelen konden scholen, die doorgaans niet over voldoende budget beschikken om een schrijver uit te nodigen, toch een schrijversbezoek in de klas organiseren. Veelal zijn dat scholen in de sociaal lagere economische klassen, waar ouders minder ouderbijdrage betalen. In het Flevo Covid-Leesoffensief experimenteerde we met aanbod voor een doelgroep die we niet vaak bereiken, eerste klassen praktijkonderwijs en vmbo-basis en -kader (zie Innovatie).

Man-/vrouwverdeling schrijversbezoeken

Aantal bemiddelde auteurs	Man	Vrouw	Gender neutraal	Gender onbekend	Totaal
Jeugd	95	213	0	0	308
Volwassenen	306	304	2	1	613
Totaal	401	517	2	1	921

Aantal contracten	Man	Vrouw	Gender neutraal	Gender onbekend	Totaal
Jeugd	1049	2053	0	0	3102
Volwassenen	1094	1068	7	9	2178
Totaal	2143	3121	7	9	5280

9

Financiën

Het ministerie van OCW verleende voor de periode 2021-2024 subsidie voor de uitvoering van haar Activiteitenplan 2021-2024. In 2021 bedroeg het subsidiebedrag € 957.714. Daarnaast heeft SC extra financiering ontvangen met een totaalbedrag van € 984.855 uit private (CPNB, Prins Bernard Cultuurfonds) en publieke fondsen (Nederlands Letterenfonds). Het overgrote deel van dit bedrag bestaat uit tijdelijke Rijkssteunmaatregelen voor de Cultuursector, bedoeld om de negatieve effecten van de coronamaatregelen enigszins te compenseren, die via het Letterenfonds zijn toegekend. Deze extra financiering is ingezet om voor organisatoren het schrijversbezoek financieel aantrekkelijker te maken in de vorm van drie Steunmaatregelen voor Schrijvers en de campagnes/projecten Literatour, Poëziweek (Boek een Dichter), Spoken Word-actie en Schrijver op je scherm. Dankzij de subsidie van het Prins Bernardfonds kon het project 'digitale Menukaart Basisonderwijs' worden afgerond.

Financiële positie en exploitatieresultaat

Begin 2022 heeft SC voor het eerst sinds 2017, dankzij de hogere structurele subsidiebijdrage van OCW, een sluitende begroting kunnen presenteren. De verhoogde OCW-subsidie heeft het mogelijk gemaakt de inbreng uit eigen middelen aan additionele subsidie bij schoolbezoeken te verhogen. Daardoor stijgen de auteurshonoraria voor het eerst weer sinds 2013 en blijven de kosten voor organisatoren op gelijk niveau. Ook konden extra medewerkers worden aangenomen om de diversiteit, kwaliteit en kwantiteit van schrijversbezoeken én de dienstverlening en zichtbaarheid van SC te vergroten.

Halverwege het jaar heeft SC de begroting positief bijgesteld naar € 44.014. De redenen:

- » er werd meer OCW-subsidie ontvangen (bijstelling loonontwikkeling) dan begroot
- » er kwam meer budget aan Steunmaatregelen binnen via Letterenfonds (€ 957.000)
- » voorgenomen/begrote educatieve projecten, zoals Menukaart Voortgezet Onderwijs en Toolkit VO, evenals begrote vernieuwingen in communicatie-uitingen (website en algemene folder) zijn doorgeschoven naar 2022. De organisatie had de handen vol aan het uitvoeren van de kern-taak 'adviseren en bemiddelen' en communicatie. Dit kwam door de coronamaatregelen die wederom zorgden voor veel verplaatsingen (gemiddeld 3 maal binnen een jaar). Daarnaast was het voor een zorgvuldige uitvoering van de drie Steunmaatregelen voor Schrijvers nodig om alle hens aan dek te hebben om de enorme toestroom aan aanvragen voor schrijversbezoek in goede banen te leiden.

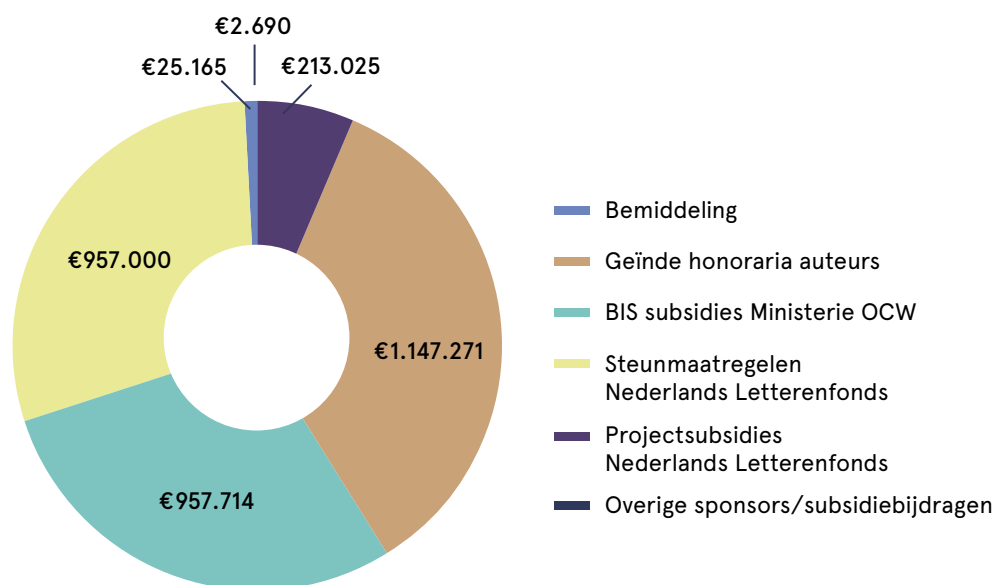
SC sloot het jaar af met een positief exploitatieresultaat van € 61.726. Dit resultaat is hoger uitgekomen dan de aangepaste begroting. De belangrijkste reden is dat er substantieel meer contracten in het laatste half jaar zijn afgesloten: deze eindsprint zorgde voor meer bemiddelingsinkomsten. Daarnaast vergde het zorgvuldig afstemmen met alle belanghebbenden om de Buitendienst/Schrijvers over Thema's een stevig fundament en draagvlak te geven meer tijd dan verwacht. De voor dit project begrote posten (aanpassingen website/nieuw promotiemateriaal) gaan naar de balans van 2022. Het bedrag van € 61.726 is toegevoegd aan de Algemene Reserve die hiermee uitkomt op een bedrag van € 497.767. Dit is ruim (€ 247.767) boven de minimale solvabiliteit, die door het bestuur is vastgesteld op € 250.000. De Algemene Reserve is een vrij besteedbaar vermogen, dat ingezet zal worden voor de activiteiten van SC. De liquide middelen namen in 2021 toe, als gevolg van het als voorschot toekennen van de Steunmaatregelen door het Letterenfonds.

Financieringsmix

Voor de uitvoering van haar taak hanteerde SC een uitgebalanceerde financieringsmix met een afgewogen verhouding tussen verschillende inkomstenbronnen: privaat en publiek, direct en indirect, kort en lang geld. Jaarlijks terugkerende baten (zie p.5 Jaarrekening) zijn het door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde subsidie in het kader van de Culturele Basisinfrastructuur 2021-2024 (€ 957.714 in 2021). Baten in de vorm van auteurshonoraria die regulier geïnd worden uit de markt (€ 1.147.271 in 2021), alsook bemiddelingsinkomsten (€ 213.025 in 2021) komen jaarlijks terug. In 2021 is naast de auteurshonoraria geïnd uit de markt ook een substantieel aan auteurshonoraria betaald uit de Steunmaatregelen en de aanvullende subsidie van SC, in totaal € 2.254.661 (p. 13 jaarrekening). Het moge duidelijk zijn dat de grote financiële injectie met de Steungelden een tijdelijke verhoging van het aantal contracten oplevert. Het aantal contracten zou zonder de Steunmaatregelen naar alle waarschijnlijkheid op het niveau van 2020 zijn uitgekomen.

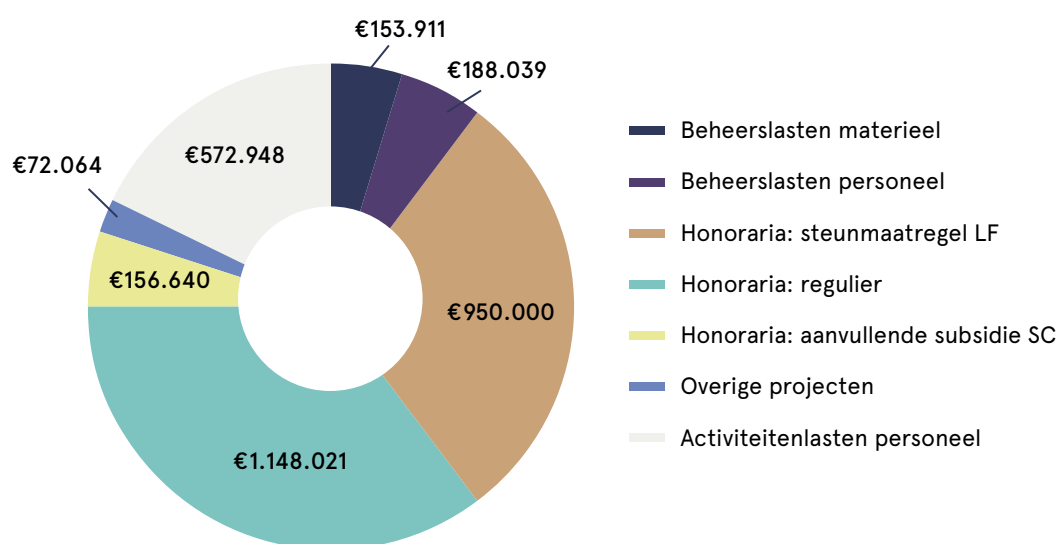
In 2021 ontving SC aan bijdragen uit private en publieke fondsen een bedrag van € 984.855. Opgeteld bij de bemiddelingsinkomsten van € 213.025 bedraagt het totaal aan eigen inkomsten € 1.197.880 (in 2020: € 201.816). Uitgaande van € 957.714 OCW-subsidie komt dat neer op 125 % eigen inkomsten. Baten die meerjarig zijn toegezegd maar elk jaar bevestigd dienen te worden mede voor wat betreft de hoogte van het bedrag zijn de subsidies van het Letterenfonds. De baten van de CPNB zijn in beginsel eenmalig en campagne-gebonden; in de praktijk echter worden campagnes een aantal jaar achter elkaar gehouden mits er voldoende middelen zijn.

Omzet/inkomsten 2021

2021	
Bemiddeling	€ 213.025
Honoraria auteurs	€ 1.147.271
BIS subsidie Ministerie OCW	€ 957.714
Steunmaatregelen Letterenfonds	€ 957.000
Projectsubsidies Nederlands Letterenfonds	€ 25.165
Overige sponsor/subsidiebijdragen	€ 2.690
Totaal	€ 3.302.865

Lasten w.o. honoraria auteurs 2021

Ondernemerschap

Het cultureel ondernemerschap van SC komt tot uiting in het bedrag van € 1.091.751 dat – inclusief de opbrengsten uit bemiddeling – uit de markt werd gehaald in een bijzonder moeilijk jaar dat gekenmerkt werd door massale afzegging en verplaatsing van geplande schrijversoptredens wegens de coronamaatregelen. Om het doorgaan van zoveel mogelijk schrijversbezoeken mogelijk te maken zijn diverse maatregelen genomen, waaronder het aantrekken van extra financiering, in totaal bedraagt de investering € 822.003, bestaande uit OCW-subsidies en bijdragen van andere financiers.

Begroting 2022

Baten		
	Directe opbrengsten	1.680.000
	Subsidies en bijdragen	1.238.000
Som der baten		2.918.000
Lasten		
	Personeelslasten	827.000
	Materiele lasten	1.906.000
	Overige bedrijfslasten	217.000
Som der lasten		2.950.000
Exploitatieresultaat		-32.000

Risico's en strategie bij tegenvallende inkomsten

Met de intrede van het coronavirus is een bijzondere situatie ontstaan, die niet alleen invloed heeft op het aantal lezingen van schrijvers in 2020 en 2021, ook voor optredens in 2022 zijn veel minder contracten afgesloten dan in 'normale' jaren. Het boekingsgedrag is veranderd: er wordt massaal kort van tevoren geboekt.

Coronabeleid korte en lange termijn

SC heeft uitgangspunten geformuleerd om zo goed mogelijk om te gaan met de coronarealiteit, die ook voor 2022 gelden:

- » zoveel mogelijk schrijversbezoeken laten doorgaan
- » auteurs inkomsten laten verwerven via coronaproof alternatieven
- » schrijvers zichtbaar houden
- » geld uit steunmaatregelen terecht laten komen bij een diverse, grote groep schrijvers (jeugd-schrijvers, schrijvers volwassenen, beginnende schrijvers, schrijvers met boekpublicaties in coronaperiode)
- » beheersbaar houden van het bemiddelingswerk voor het team
- » steunen van de boekhandel
- » aantrekken nieuwe organisaties
- » inzetten op vergroten van de zichtbaarheid van de diensten van SC

In de uitvoering komt dit neer op:

1. Verplaatsen van schrijversactiviteiten naar een veilige periode
2. Inzetten op alternatieven
 - » Schrijver op je scherm (door)ontwikkelen in overleg met een aantal divers samengestelde klankbordgroepen (PO, VO, Bibliotheek, Leesclubs)
 - » omboeken van fysiek schrijversbezoek naar online
 - » gratis workshops voor auteurs om kennis en vaardigheden te delen over online schrijversactiviteiten
 - » online kennis en succesformules delen via gratis webinars aan organisatoren
 - » diverse presentaties houden over online schrijversbezoek aan (onderwijs)organisaties
 - » Stimuleren (met aansprekende voorbeelden in flyers, socials, nieuwsbrieven) dat bezoeken in buitenlucht plaatsvinden of zonder direct contact
3. Financiële ondersteuning
 - » Steunmaatregelen van het Rijk via het Letterenfonds: korting op schrijversbezoek
 - » Voorschotregeling SC: organisaties die een voorschot op het auteurshonorarium betalen worden geen bemiddelingskosten in rekening gebracht
4. Communicatie
 - » optimale inzet Google Adds
 - » vergroten inzet/zichtbaarheid op socials
 - » ruchtbaarheid geven aan de bovengenoemde alternatieve schrijversbezoeken

Steunmaatregelen en risico's

Voor 2022 is een nieuwe Steunmaatregel voor Schrijvers aangekondigd door het Letterenfonds. Deze steunmaatregel wordt gefinancierd uit het Vijfde Steunpakket 2021 dat het Rijk ter beschikking stelt aan de cultuursector, o.a. Letterenfonds, om de gevolgen van corona voor de makers op te vangen. SC is zich ervan bewust dat de Steunmaatregelen op de lange termijn ook een tegenkant hebben, namelijk dat hoge kortingen voor de duur van – straks – bijna twee jaar het risico in zich dragen van prijsbederf van de markt voor schrijversbezoeken. Wat het coronavirus en de maatregelen voor impact hebben op SC en haar netwerk aan schrijvers en organisatoren op de langere termijn zal mede afhankelijk zijn van de duur van de crisis en de gevolgen voor de literaire en cultuursector in het algemeen.

Prijsstelling en samenwerking

SC heeft de prijsstelling van haar diensten afgestemd op de draagkracht van het marktsegment boekenvak, literaire organisaties en onderwijs, dat zij primair bedient. Voor het nieuw te ontsluiten marktsegment overheid en maatschappelijke organisaties zal een hoger bemiddelingstarief gehanteerd gaan worden vanaf een nader te bepalen datum. SC blijft zich actief inzetten om voor onderdelen van haar beleid (projecten) gelden te werven bij fondsen en sponsors. Daarnaast biedt samenwerking met partners in het veld veelal de gelegenheid om het schrijversbezoek tijdelijk met korting aan te bieden. Voor partners in het letterenveld komt leesbevordering steeds hoger op de agenda te staan. Innovaties op het gebied van communicatie en marketing worden ingezet om (de diensten van) SC zichtbaarder te maken.

Amsterdam, 23 maart 2022

